ANALİZ · Avukatlık Mesleği ve Avukat Hakları, Hukukun Üstünlüğü

15 Temmuz Sonrası Savunmanın Kısıtlanması ve Fiilen Ortadan Kaldırılan Müdafilik

15 Temmuz 2025 · Amsterdam Law Center · 12 dk okuma

Savunma hakkı, bir suçla itham edilen kişinin, kendisine yöneltilen suçlamalara karşı kendini savunabilme, delil sunabilme ve hukuki yardım alabilme hakkıdır. Bu hak, anayasal güvence altında olup, adil yargılanma hakkının temel bir unsuru olarak kabul edilir.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından ilan edilen olağanüstü hal (OHAL) sürecinde çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK'lar) ile yargıçlar ve emniyet güçlerince yapılan uygulamalar, Hizmet Hareketi mensubu olduğu iddiasıyla yargılanan kişiler açısından savunma hakkının ciddi biçimde kısıtlanmasına neden olmuştur. Bu süreçte anayasa, CMK ve uluslararası sözleşmelerde yer alan savunma hakkı güvenceleri ihlal edilmiş, uygulamada da sistematik hak ihlalleri ortaya çıkmıştır. Savunmanın ortadan kaldırılmasına varan kısıtlamalar neticesinde yüzbinlerce insan kendine isnat edilen suçlamalara karşı yeterince savunma yapamadığından işkenceye, mahkumiyetlere ve uzun yıllar tutuklamalara maruz kalmıştır.

Yasalarımızda Savunma Hakkı

Avukatlık mesleğinin ve savunma hakkının vazgeçilmezliği ve dokunulmazlığı yasalarımızca güvence altınma alınmış olup buradan kısaca açıklanacaktır.

Avukatlık Kanunu

Madde 1 Avukatlığın mahiyeti: Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir*. **Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder***

Avukatlığın amacı: Madde 2 – *Avukatlığın amacı; hukuki münasabetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.*

Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. *Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür*

Türk Ceza Kanunu

TCK madde 6/1-d müdafiyi yargılamanın temel unsuru olarak yargı görevi yapan olarak tanımlamaktadır. Ancak aşağıda KHK'da yapılan düzenlemeler ile yargı görevinin icrası etkinsizleştirilmiştir.

Anayasa

Madde 36: *"Herkes, meşru vasıtalara başvurmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir."*

Madde 19: *"Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma nedenlerini öğrenme ve müdafi yardımından yararlanma hakkına sahiptir."*

Madde 13: *Hak ve özgürlükler ancak ölçülü ve kanunla sınırlanabilir.*

Madde 15: *OHAL'de dahi çekirdek haklara dokunulamaz, ölçüsüz sınırlama yapılamaz.*

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

Madde 6/1: *"Herkes, davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından hakkaniyete uygun şekilde görülmesini isteme hakkına sahiptir."*

Madde 6/3-b,c: *Şüpheli/sanığın müdafii ile serbestçe görüşme ve savunma için yeterli zaman ve kolaylıklara sahip olması gerekir.*

Madde 5/4: *Tutuklunun serbest bırakılmasını talep etme ve hızlıca karar verilmesini isteme hakkı vardır.*

OHAL KHK KAPSAMINDA SAVUNMANIN KISITLANMASI

15 Temmuz 2016 sonrası çıkarılan yasal düzenlemeler ile sadece Hizmet Hareketi Mensuplarına isnad edilen terör suçları açısından savunmayı kısıtlayan yasal düzenlemeler tesis edilmiştir. Söz konusu düzenlemelerle terör suçlamasına maruz kalan kişilerin: arama, elkoyma sürecinden kolluk kuvvetleri olan emniyet birimlerindeki gözaltı, ifade alma süreçlerinden tutuklama ve mahkumiyete kadar olan süreçte savunma haklar kaldırılmış veya savunmaya etkisi olmayacak şekilde kısıtlanmıştır. Burada Ohal KHK'ları ile çıkarılan yasal düzenlemeler aşağıda irdelenmiştir.

667 sayılı KHK

Soruşturma ve kovuşturma işlemleri

MADDE 6 – (1) *26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar bakımından, olağanüstü halin devamı süresince;*

a) *Gözaltı süresi, şüphelinin yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren otuz günü geçemez.*

c) *Yürütülen soruşturmalar kapsamında görev ve unvan ayrımı yapılmaksızın kamu görevlileri de dâhil olmak üzere bütün şüpheli, mağdur ve tanık ifadeleri adli kolluk görevlileri tarafından da alınabilir.*

d) *Tutuklu olanların avukatları ile görüşmelerinde, toplumun ve ceza infaz kurumunun güvenliğinin tehlikeye düşürülmesi, terör örgütü veya diğer suç örgütlerinin yönlendirilmesi, bunlara emir ve tâlimat verilmesi veya yorumlarıyla gizli, açık ya da şifreli mesajlar iletilmesi ihtimalinin varlığı halinde, Cumhuriyet savcısının kararıyla, görüşmeler teknik cihazla sesli veya görüntülü olarak kaydedilebilir, tutuklu ile avukatın yaptığı görüşmeleri izlemek amacıyla görevli hazır bulundurulabilir, tutuklunun avukatına veya avukatın tutukluya verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarındaki konuşmalara ilişkin tuttukları kayıtlara elkonulabilir veya görüşmelerin gün ve saatleri sınırlandırılabilir. Tutuklunun yaptığı görüşmenin, belirtilen amaçla yapıldığının anlaşılması hâlinde, görüşmeye derhal son verilerek, bu husus gerekçesiyle birlikte tutanağa bağlanır. Görüşme başlamadan önce, taraflar bu hususta uyarılır. Tutuklu hakkında, tutanak tutulması hâlinde, Cumhuriyet savcısının istemiyle tutuklunun avukatlarıyla görüşmesi sulh ceza hâkimliğince yasaklanabilir. Yasaklama kararı, tutuklu ile yeni bir avukat görevlendirilmesi için derhal ilgili baro başkanlığına bildirilir. Baro tarafından bildirilen avukatın değiştirilmesi Cumhuriyet savcısı tarafından istenebilir. Görevlendirilen avukata, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesine göre ücret ödenir.*

g) Yürütülen soruşturmalarda, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 149 uncu maddesine göre seçilen veya aynı Kanunun 150 nci maddesine göre görevlendirilen müdafi, hakkında bu maddede sayılan suçlar nedeniyle soruşturma ya da kovuşturma bulunması halinde müdafilik görevini üstlenmekten yasaklanabilir. Cumhuriyet savcısının yasaklamaya ilişkin talebi hakkında, sulh ceza hâkimliği tarafından gecikmeksizin karar verilir. Yasaklama kararı, şüpheliye ve yeni bir müdafi görevlendirilmesi için ilgili baro başkanlığına derhal bildirilir.

ğ) Yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda, ifade alma ve sorgu sırasında veya duruşmada en çok üç avukat hazır bulunabilir.

h) Ceza mahkemelerinde duruşmanın başlamasından önce iddianame veya iddianame yerine geçen belge okunur ya da özetlenerek anlatılır.

ı) Tutukluluğun incelenmesi, tutukluluğa itiraz ve tahliye talepleri dosya üzerinden karara bağlanabilir.

i) Hâkim veya mahkemenin uygun gördüğü durumlarda, aynı anda görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması suretiyle şüpheli veya sanığın sorgusu yapılabilir veya duruşmalara katılmasına karar verilebilir.

Görüldüğü üzere gözaltı süresi otuz güne çıkarılmak suretiyle keyfi gözaltılarda şüpheliler 30 gün boyunca gözaltı kalarak adeta işkenceye maruz bırakılmışlardır.

Özellikle avukat-müvekkil görüşmesi adeta yasaklanarak çok sıkı kurallara bağlanmış, avukat-müvekkil gizliliği kaldırılmış, savunmaya yönelilk belge ve görüşmeler suç sayılmış ve sonuç olarak avukatlık müessesesi bu yönüyle ortadan kaldırılmıştır. Yapılan avukat-müvekkil görüşmesi kayıt altına alınarak avukat da görevini icra etmemesi noktasında baskı altına alınmıştır.

Kovuşturma aşamasında sanığa isnad edilen iddianamenin okunması zorunluluğu kaldırılarak sanığın hangi suç ve delillerle suçlandığını ve delillerin öğrenmesinin önü kapatılmıştır.

668 sayılı KHK

Madde 3 – (1)

Olağanüstü hal süresince;

1. *Avukat bürolarında hâkim kararıyla veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle, Cumhuriyet savcısının katılımı olmaksızın, adli kolluk görevlileri tarafından arama ve elkoyma yapılabilir. Arama ve elkoyma işlemi sırasında baro başkanı veya onu temsil eden bir avukat hazır bulundurulur; ancak, 5271 sayılı Kanunun 130 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları uygulanmaz.*

Esasen CMK 130, avukat bürolarında yapılacak arama ve el koymalarda, aramanın ancak hâkim kararıyla ve baro başkanı veya temsilcisinin katılımıyla yapılması, dosya ile suçla ilgisi olmayan belgelerin incelenememesi ve el konulamaması gibi koruma hükümleri gibi çok sıkı güvenceler öngörürken OHAL KHK'sı bu güvencelerin önemli bir kısmını devre dışı bırakmıştır.

Hâkim kararı olmadan, yalnızca savcının yazılı emriyle avukat bürosu aranabilir hale gelmiştir. Ayrıca Aramada Cumhuriyet savcısının bizzat bulunması şartı kaldırılmış, yalnızca kolluk tarafından yapılabilmesine izin verilmiştir.

CMK 130/2-3 uygulaması kaldırılarak: suçla ilgisi olmayan, savunmaya ilişkin belgelerin korunmasına yönelik kısıtlamalar kaldırılmıştır.

Burada esas konu zaten hakkında arama ve el koyma yapılacak avukatların isimlerinin önceden belirlenmiş olması ve prosedürün kısaltılması ile **AVUKATLARA YÖNELİK TEHDİT NİTELİĞİNDE BİR YASAL DÜZENLEMEDİR**. Ayrıca Avukatın bağımsızlığı ve savunmaya ilişkin belgelerin gizliliği zayıflatılmıştır.

l) Müdafiin dosya içeriğini inceleme veya belgelerden örnek alma yetkisi, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise Cumhuriyet savcısının kararıyla kısıtlanabilir.

Normalde CMK 153 müdafiin dosya inceleme ve örnek alma hakkını güvence altına alır. Ancak burada, *"soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek"* gibi geniş bir gerekçeyle, savcı kararıyla bu hak kısıtlanabilir hale getirilmiştir. Şüphelinin etkin savunma hazırlığını ve müdafiin bilgiye erişimini zorlaştırılmıştır. KHK ile getirilen hüküm *"..Cumhuriyet savcısının kararıyla kısıtlanabilir"* şeklinde **takdir yetkisini Cumhuriyet savcısına getirmiştir ancak uygulamada yüzbinlerce dosyanın tamamında kısıtlılık kararı getirilmiştir.**

m) Gözaltındaki şüphelinin müdafii ile görüşme hakkı Cumhuriyet savcısının kararıyla beş gün süreyle kısıtlanabilir. Bu zaman zarfında ifade alınamaz.

Savunma açısından en ağır kısıtlamalardan biridir. Gözaltındaki kişinin müdafi ile görüşme hakkı mutlaktır. Bu düzenleme ile, savcıya şüpheli 5 gün boyunca avukatıyla görüştürmeme yetkisi getirilmiştir. Uygulamada ise, gözaltına alınan kişiler 5 gün boyunca müdafi ile görüşememesi ile baskı, korku ve tehdit altında kalmışlardır. Bu ilk beş günde bir çok kişi işkenceye maruz kalmış, polisler tarafından itirafçı olmalarına matuf işkence, tehdit, ikna görüşmelerine maruz bırakılmışlardır.

676 sayılı KHK

MADDE 1- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 149 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından yürütülen kovuşturmalarda, duruşmada en çok üç avukat hazır bulunabilir."

CMK'da müdafi sayısına bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu düzenleme ile özellikle terör ve örgütlü suçlarda savunma ekibinin büyüklüğü sınırlanmışdırılmıştır. Savunmanın çok başlı, kolektif yürütülmesi zorlaştırılmış; şüpheli/sanığın daha geniş bir savunma kadrosundan yararlanma imkânı sınırlandırılmıştır.

MADDE 2- 5271 sayılı Kanunun 151 inci maddesinin;

a) Üçüncü fıkrasında yer alan "tutuklu ve" ibaresi "şüpheli, sanık veya" şeklinde, "kovuşturma açılması halinde tutuklu veya hükümlünün müdafilik veya vekilliğini" ibaresi "soruşturma ya da kovuşturma bulunması halinde

müdafilik veya vekillik görevini" şeklinde değiştirilmiştir.

b) Dördüncü fıkrasında yer alan "müdafi veya vekil hakkında açılan kovuşturmanın yapıldığı" ibaresi "hâkim veya" şeklinde, "Kovuşturma sonunda" ibaresi "Soruşturma sonunda kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi veya kovuşturma sonunda" şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya "Müdafilik görevinden yasaklama kararı," ibaresinden sonra gelmek üzere "avukat hakkındaki soruşturma veya" ibaresi ve "Ancak," ibaresinden sonra gelmek üzere "soruşturma veya" ibaresi eklenmiştir.

c) Beşinci fıkrasında yer alan "tutuklu" ibaresi "şüpheli, sanık" şeklinde değiştirilmiştir.

Burada CMK 151'de yapılan değişiklikler, avukatın yasaklanmasını tutuklu ile sınırlı olmaktan çıkarıp şüpheli veya sanık şeklinde genişletiyor. Ancak aynı zamanda, soruşturma veya kovuşturma açılmış olması yasaklama için yeterli kabul ediliyor.

Sonuç olarak Avukatın yasaklanması daha kolay ve genişlemiştir. Yasaklama sürecinde yargı denetimi zayıflıyor, savunma hakkı zedelenmiştir. Ayrıca ifade etmek gerekir ki Avukat hakkında benzer suçtan soruşturma olması müdafilikten yasaklanması masumiyet karinesinin ve ayrımcılık yasağının de ihlali anlamına gelmektedir zira avukatın benzer suçtan yargılansa daha hakkında kesin karar olmadan müdafilikten men edilmesi savunmasın kısıtlanmasıdır.

MADDE 3- 5271 sayılı Kanunun 154 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(2) Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ve Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen uyuşturucu ve uyarıcı madde imâl ve ticareti suçları bakımından gözaltındaki şüphelinin müdafi ile görüşme hakkı Cumhuriyet savcısının istemi üzerine, hâkim kararıyla yirmidört saat süreyle kısıtlanabilir; bu zaman zarfında ifade alınamaz."

Daha önce 668 KHK ile bu süre 5 gün savcı kararıyla mümkün kılınmıştı, burada daha dar bir kapsam ve hâkim kararı öngörülüyor. Yukarıda da ifade edildiği gibi gözaltındaki kişi ilk 24 saat avukatsız bırakılabilir; bu da işkence/şiddet riskini artırmakta ve savunmayı zayıflatmaktadır.

MADDE 4- 5271 sayılı Kanunun 178 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, davayı uzatmak amacıyla yapılan talepler reddedilir."

Burada müdafilik görevi neredeyse tamamen ortadan kaldırılmaktadır. Asıl olarak müdafilikte savunma ile birlikte somut gerçeğin ortaya çıkması için delil amacıyla tanık dinletme-bilirkişi raporu alma- resmi

kurumlardan bilgi ve belge talebi olmak üzere tüm taleplerin mahkeme tarafından reddine olanak sağlanmaktadır. Burada avukatın savunmaya yönelik talepleri reddinde takdir yetkisini mahkemeye tanınmakla birlikte yetkiye bir sınırlama veya kriter getirilmemiştir. Zaten hakim savcılar yüksek kurulunca siyasi yaklaşım sergileyen mahkeme heyetine, iddiaları kaldıracak ve mahkumiyeti ortadan kaldırmaya matuf olabilecek her türlü talebin reddine olanak sağlamaktadır. Yargılamaların tek taraflı olarak yürütülmesi amaçlanmıştır. Örneğin darbe suçlamasıyla yargılanan asker personel emri bir üst kıdemden aldığını iddia etse de bir üst kıdemin tanık sıfatıyla dinlenilmesine yönelik talep reddedilmektedir. Bu durum mahkemenin mahkumiyet kararına yönelik ihsas-ı rey hükmünde olduğu kabul edilmelidir.

MADDE 5- 5271 sayılı Kanunun 188 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Müdafiin mazeretsiz olarak duruşmayı terk etmesi halinde duruşmaya devam edilebilir.”

Normal müdafi mazeretsiz ayrılırsa yeni bir müdafinin gelmesi beklenirken sanığın bırakılarak savunmasız yargılamaya devam edilmesinin yolu açılmıştır. Zaten 4. Maddede yargılamada müdafi etkisiz hale geldiği belirtmek gerekir.

MADDE 6- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 59 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

(5) Türk Ceza Kanununun 220 nci maddesinde ve İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan mahkûm olanların avukatları ile görüşmelerinde, toplumun ve ceza infaz kurumunun güvenliğinin tehlikeye düşürüldüğüne, terör örgütü veya diğer suç örgütlerinin yönlendirildiğine, bu örgütlere emir ve tâlimat verildiğine veya yorumları ile gizli, açık ya da şifreli mesajlar iletildiğine ilişkin bilgi, bulgu veya belge elde edilmesi hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığının istemi ve infaz hâkiminin kararıyla, üç ay süreyle; görüşmeler teknik cihazla sesli veya görüntülü olarak kaydedilebilir, hükümlü ile avukatın yaptığı görüşmeleri izlemek amacıyla görevli görüşmede hazır bulundurulabilir, hükümlünün avukatına veya avukatın hükümlüye verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarındaki konuşmalara ilişkin tuttukları kayıtlara elkonulabilir veya görüşmelerin gün ve saatleri sınırlandırılabilir.

(6) İnfaz hakimliği hükümlünün; kurallara uyumunu, toplum veya ceza infaz kurumu bakımından arz ettiği tehlikeyi ve rehabilitasyon çalışmalarındaki gelişimini değerlendirerek, kararda belirttiği süreyi üç aydan fazla olmamak üzere müteaddit defa uzatabileceği gibi kısaltılmasına veya sonlandırılmasına da karar verebilir.

(7) Beşinci fıkra kapsamına giren hükümlünün yaptığı görüşmenin, aynı fıkrada belirtilen amaca yönelik yapıldığının anlaşılması hâlinde, görüşmeye derhal son verilerek, bu husus gerekçesiyle birlikte tutanağa bağlanır. Görüşme başlamadan önce taraflar bu hususta uyarılır.

(8) Hükümlü hakkında, yedinci fıkra uyarınca tutanak tutulması hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığının istemiyle hükümlünün avukatlarıyla görüşmesi infaz hâkimince altı ay süreyle yasaklanabilir. Yasaklama kararı, hükümlüye ve yeni bir avukat görevlendirilmesi için derhal ilgili baro başkanlığına bildirilir. Cumhuriyet başsavcılığı baro tarafından bildirilen avukatın değiştirilmesini baro başkanlığından isteyebilir. Bu fıkra hükmüne göre görevlendirilen avukata, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesine göre ücret ödenir.

(9) İnfaz hâkimi tarafından bu madde uyarınca verilen kararlara karşı 4675 sayılı Kanuna göre itiraz edilebilir.

(10) Bu madde hükümleri 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasına göre yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler ile beşinci fıkradaki suçlardan hükümlü olup, başka bir suçtan dolayı şüpheli veya sanık sıfatıyla avukatıyla görüşen hükümlüler hakkında da uygulanır.

(11) Tutuklular hakkında bu madde hükümlerine göre karar vermeye soruşturma aşamasında sulh ceza hâkimi, kovuşturma aşamasında mahkeme yetkilidir."

Sonuç olarak, savunma hakkının temel unsuru olan avukatlık kurumu, Olağan Üstü Hal KHK'ları kapsamında fiilen ortadan kaldırılmış, avukatlar mesleklerini icra ederken yasayla bir çok baskı ve tehdide maruz kalmış, yargılamadaki talepleri keyfi olarak yok hükmünde sayılmasına mahkemelere yetkiler verilmiştir. Adalet Bakanlığınca paylaşılan son istatistiklerde 390.000 kişi hakkında terör soruşturmaları açılmıştır. Bu kapsamda soruşturma geçiren Hizmet Hareketi mensupları, müdafi yardımından yararlanma ve savunma yapma haklarından mahrum bırakılmış; bu nedenle çoğunlukla mahkûmiyetle sonuçlanan yargılama süreçlerine maruz kalmışlardır. Ayrıca, işkence ve her türlü hak ihlali karşısında da etkili şekilde hak arayamaz duruma gelmişlerdir.

Müdafiliğin yok hukmunde sayildigi bir yargı sürecinde yapılan yargılamaların da hukuken yok hükmünde olduğunun ortaya çıkacağına ve geç de olsa adaletin tecelli edeceğine verilen hukuka aykırı kararların ortadan kalkacağına inancımız tamdır. Adaletin tecelli edeceği ve müdafiliğin hukuki konumuna ulaşacağı güne kadar hukuki ve insan hakları mücadelemizin devam edeceğimiz bilinmelidir.

Amsterdam Law Center

Bu belge 23 Kasım 2026 tarihinde amsterdamlawcenter.com adresinden indirildi. Güncel sürüm: https://amsterdamlawcenter.com/tr/15-temmuz-sonrasi-savunmanin-kisitlanmasi-ve-fiilen-ortadan-kaldirilan-mudafilik/